

Lento-osasto Kuhlmeyn

Kohta suurhyökkäyksen alettua Karjalan kannaksella 9./10. kesäkuuta 1944 Suomen sotilasjohto pyysi Saksalta apua. Pohjoisen armeijaryhmän alueella Baltiassa toiminut Saksan 1. Ilmalaivasto (Luftflotte 1) antoi jo 10. kesäkuuta käskyn valmistautua everstiluutnantti Kurt Kuhlmeyn johtaman lento-osaston siirtämiseen Suomeen. Siihen määrättiin kuulumaan laivue (I/Schlachtgeschwader 3) syöksypommittajia (noin 30 kpl Ju 87) ja hävittäjälaivue (II/Jagdgeschwader 54), jossa oli noin 30 kpl FW 190 A -koneita sekä tiedustelukoneita ja kuljetuskalustoa. Tämä osasto saapui Immolan kentälle pääosin 16. kesäkuuta. Myöhemmin osastoon liittyi vielä pohjoisesta lentue (1./Schlachtgeschwader 5) hävittäjäpommittajia (8 kpl Jagdbomber FW 190 F).

Lento-osasto Kuhlmeyn henkilöstö oli kokenutta, ja heillä oli käytössään ajanmukaista kalustoa suhteellisen suuri määrä, päivittäin lentokelpoisina noin 70 konetta. Suomessa käytetty nimitys ”lento-osasto” on sikäli harhaanjohtava, että Kuhlmeyn osasto voimavaroiltaan oli verrattavissa lennostoon tai yhtymään, vastaten maataistelujen tukemisessa suunnilleen Suomen ilmavoimien kokonaistehokkuutta.

Huono sää esti aluksi lentotoiminnan usean päivän ajan, mutta 22. kesäkuuta alkaen Kuhlmeyn laivueet tukivat pommituksin ja hävittäjätorjunnalla puolustusta Viipurin ympäristössä. Talin – Ihantalan taistelujen aikaan (22.6. - 6.7.) syöksypommittajat tuhosivat panssarivaunuja ja siltoja yhteensä noin 400 tonnin pommikuormalla, mikä oli kaksi kertaa suurempi määrä kuin Suomen ilmavoimien vastaavana aikana käyttämät pommit ja vaikutukseltaan tehokkaampia. Yhteensä saksalaiset käyttivät Kannaksen taistelujen tukemiseen pommeja noin 800 tonnia.

Lento-osaston yksiköt poistuivat pääosin 20.7. Immolasta ja seuraavana päivänä Utista. Lapista tullut maataistelulentue poistui vasta 5. elokuuta. Lento-osasto Kuhlmeyn henkilöstön tappiot Suomessa olivat 21 kaatunutta ja 11 haavoittunutta sekä kalustotappiot 35 tuhoutunutta ja 24 pahoin vaurioitunutta lentokonetta. Luvut kertovat taistelujen kiivaudesta.

Lähteet: Hannu Valtonen, Luftwaffen pohjoinen sivusta (1997), s. 290-292, Hannu Valtonen, ”Lento-osasto Kuhlmeyn jatkosodassa”, teoksessa Jatkosodan tiellä (2004), s. 57-68, Suomen ilmasodan pikkujättiläinen, s. 312-333, Hannu Valtonen, Lento-osasto Kuhlmeyn. Saksan Luftwaffe Suomen tukena kesällä 1944 (3. p. Keski-Suomen Ilmailumuseon julkaisuja, 2011) ja Pekka Visuri, Mannerheimin ja Rytin vaikeat valinnat (Docendo 2013), s. 237-239.